

Sygn. akt I KO 41/21

ZARZĄDZENIE

Dnia 13 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

Stwierdzić, że brak jest podstaw do wznowienia z urzędu postępowania karnego prawomocnie zakończonego wobec A.Ż. wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 czerwca 2018 r., sygn. II AKa (...) utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 19 stycznia 2018 r., sygn. akt II K (...).

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2020 r., sygn. akt II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 19 stycznia 2018 r., sygn. akt II K (...), skazujący A.Ż. za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. w zb. z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 282 k.k. w zb. z art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

W dniu 30 sierpnia 2021 r. skazany wniósł o „uchylenie kary 6 lat pozbawienia wolności w sprawie II K (...) rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy w O. i przekazanie jej do ponownego rozpoznania”. O zasadności złożonego wniosku, świadczy zdaniem skazanego, ujawniony przez niego fakt działania reprezentującego go w tym postępowaniu obrońcy z urzędu w warunkach konfliktu interesów. Jak wyjaśnił skazany, reprezentujący go w sprawie o sygn. akt II K (...) obrońca z urzędu adw. W.D., reprezentował równolegle przed Sądem Okręgowym w O., J.S. oskarżonego w sprawie o sygn. akt II K (...).

Jak wynika z pisma skazanego, za radą swojego obrońcy, nie ujawnił w toku postępowania informacji dotyczących pomysłodawcy napadu na R.L., którym jak

sugeruje skazany, miał być J.S.. Powyższe w ocenie skazanego miało wpływ na rozstrzygnięcie w jego sprawie, szczególnie na wymiar kary pozbawienia wolności jaką wobec niego orzeczono, albowiem gdyby te informacje ujawnił, to mogłoby to wpłynąć korzystnie na orzeczoną wobec niego karę.

Wskazana okoliczność przez skazanego nie lokuje się w żadnej z podstawy wskazanych w art. 540 § 1 k.p.k., art. 540a i b k.p.k. W kontekście art. 540 § 1 k.p.k. trzeba chociażby podnieść, że nie jest to dla skazanego nowy fakt lub dowód, albowiem był on świadom tej okoliczności w toku prawomocnie zakończzonego procesu. Treść pisma skazanego dowodzi zaś, że „kolizję” wykonywanej obrony zdaje się on lokować jako uchybienie procesowe, które pozbawiło go faktycznie obrony w zakresie rozstrzygnięcia o karze. Od strony prawnokarnej uchybienie to ma zatem postać „braku obligatoryjnej obrony” w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Jest to więc sygnalizacja skazanego co do istnienia podstawy do wznowienia postępowania karnego z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.).

Odnosząc się do argumentów skazanego na wstępie trzeba przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego (por. uchwała składu 7 sędziów z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05) wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k., z powodu jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony. Oznacza, że strona nie dysponuje w tym zakresie własnym wnioskiem o wznowienie postępowania, choć może (na podstawie art. 9 § 2 k.p.k.) złożyć wniosek sygnalizujący sądowi istnienie takiego uchybienia. Złożenie takiego wniosku nie oznacza jednak, że nie stwierdzając podstaw do wznowienia postępowania w trybie z art. 542 § 3 k.p.k. właściwy sąd musi wydać decyzję w formie postanowienia (por. postanowienia SN: z dnia 4 sierpnia 2005 r., II KZ 37/05; z dnia 16 lutego 2021 r., I KZ 6/21). W takiej sytuacji wystarczającym zabiegiem jest poinformowanie strony, że po rozpoznaniu sygnalizacji sąd wznowieniowy nie stwierdza podstaw do dalszego procedowania, a o decyzji takiej można byłoby poinformować wnoszącego w dowolnej formie (postanowienie SN z dnia 21 maja 2008 r., V KZ 27/08). A zatem skoro, o czym mowa poniżej, w toku przeprowadzonych z urzędu czynności nie stwierdzono sygnalizowanego przez skazanego wystąpienia

bezwzględnej przyczyny odwoławczej, także tej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., wystarczającym było wydanie zarządzenia.

Przechodząc do oceny okoliczności przywołanych w piśmie skazanego warto w pierwszej kolejności podkreślić, że treść art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. określa wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej wtedy, gdy „oskarżony w postępowaniu sądowym nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 79 § 1 i 2 oraz art. 80 lub obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy”. Niewątpliwie o zaistnieniu przesłanki z powyższego przepisu można mówić również wtedy, gdy jeden obrońca (w przypadku obrony obowiązkowej) broni kilku oskarżonych, mimo że ich interesy są sprzeczne. W takiej bowiem sytuacji w określonym fragmencie postępowania konieczność obrony jednego z oskarżonych (ochrona jego interesu procesowego) jest jednocześnie brakiem działania na korzyść drugiego z oskarżonych. Przeprowadzone przez Sąd Najwyższy czynności, w szczególności analiza okoliczności wskazanych w piśmie skazanego oraz akt postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowy w O. zarówno w sprawie o sygnaturze akt II K (...), jak i w sprawie o sygnaturze akt II K (...) nie potwierdza zaistnienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.

W toku postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w O. sygn. akt II K (...) A.Ż., któremu zarzucono popełnienie zbrodni z art. 280 § 2 k.k., korzystał z pomocy wyznaczonego z urzędu adw. W.D.. Jednocześnie obrońca ten nie reprezentował w tym postępowaniu drugiego z oskarżonych (był nim C.W.). Fakt, że obrońca ten w toku innego postępowania karnego reprezentował również interesy innej osoby (S.), która jak obecnie wskazuje się w piśmie, miała przekazać A.Ż. informacje o pokrzywdzonym, nie dowodzi istnienia konfliktu interesów, skoro reprezentowane przez obrońcę osoby (w różnych procesach) nie były współoskarżonymi i nie pomawiały się wzajemnie w sprawie zbrodni popełnionej na szkodę R.L.. Ubocznie należało wskazać, że reprezentujący oskarżonego adw. W.D. został wyznaczony jako obrońca z urzędu dopiero w dniu 4 grudnia 2017 r. (k. 727), wcześniej na etapie postępowania przygotowawczego skazanego reprezentował inny obrońca z urzędu adw. A.M. (k. 229) wyznaczony na podstawie art. 80 i 81 k.p.k. zarządzeniem z dnia 17 grudnia 2015 r. To właśnie na etapie

postępowania przygotowawczego, podczas przesłuchania w dniu 3 marca 2016 r. (k. 334) A.Ż. przyznał się do popełnienia zarzucanej mu zbrodni, zaś podczas konfrontacji w dniu 30 marca 2017 r. (k. 502) wyjaśnił, że współoskarżonego C.W. wziął jedynie do pomocy przy rozboju na R.L., był on narzędziem skazanego i faktycznie został przez niego wykorzystany, zaś winę z rozbój ponosi on sam.

Podczas przesłuchania na rozprawie, gdy skazany był reprezentowany przez adw. W.D., przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, odmówił składania wyjaśnień, a następnie po odczytaniu podtrzymał złożone wcześniej wyjaśnienia. Powyższe dowodzi, że przyjęta przez skazanego jeszcze na etapie postępowania przygotowawczego, a zatem wówczas, gdy nie był on reprezentowany przez adw. W.D., linia obrony nie została zmieniona po podjęciu się obrony przez ww. obrońcę. Nie było przecież przeszkód, aby obecnie prezentowane informacje zostały przez skazanego przekazane wcześniej, tym bardziej, że miał on doświadczenie i wiedzę o instytucji art. 60 § 3 k.k. skoro składał obszerne wyjaśnienia zmierzające do ujawnienia większej ilości przestępstw (k. 525 postanowienie o przedłużeniu śledztwa).

Nie sposób zatem przyjąć, jak tego domaga się autor wniosku, aby w przedmiotowej sprawie doszło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, skutkującej koniecznością wznowienia postępowania z urzędu.